

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1.—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vln.
 od 6 redne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 -- popust. --
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Noroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Velika ofenziva naših sovražnikov.

Nadaljevanje ruske ofenzive v Galiciji. — Zahodno od Kolomeje smo se umaknili za 3000 korakov v razširju 6 km. — Južno-zahodno od Bučaca smo se umaknili od Strype k potoku Koropiec. — Šesta italijanska ofenziva ob Soči. — Velika angleško-francoska ofenziva na zahodu. — Nemci se na nekaterih točkah nekoliko umaknili. — Francozi izgubili pred Verdunom pol milijona ljudi. — Srbska vlada se zopet seli. — Pred večjimi boji na macedonskem bojišču. — Razmerje med Mehiko in Ameriko se zboljšalo.

Slava goriški slovenski duhovščini!

Ko nam je Lah napovedal vojsko, je del laške inteligence bežal v Italijo, drugi del italijanske inteligence v varno zaledje, le slovensko ljudstvo in z njim slovenska duhovščina sta ostala na ogroženih tleh, v kolikor niso zahtevali vojaški oziri, da sta se umaknila. Vsa Avstrija je občeudovala smrtnopogumnega nadškofa goriškega, ki je do zadnjega zdržal v Gorici, dokler niso sovražne granate razrušile tudi njegovega bivališča. Nasprotno pa se je v listih ponovno javno izražalo obžalovanje, da je deželni odbor, na čelu mu v Italiji rojeni deželni glavar Faidutti, zapustil domovino in se naselil daleč proč od nje, na Dunaju. Naš list je takoj opozoril na ta nedostatek, čeprav še takrat marsikateri krogi, katerih patriotično mišljenje je sicer nad vse vzvišeno, niso soglašali z nami.

Poročila iz vojnofiskovnega stana so večkrat izrazili velikega priznanja in občudovanja omenjani nesebično, požrtvovalno ter patriotično delovanje goriške slovenske duhovščine med vrlim ljudstvom, ki je ostalo doma, in tudi med vojaštvom. Več duhovnikov je žrtvovalo tudi življenje — za Boga in domovino, ko je izvrševalo svoje visoke zvanje ter s tem dokazalo, da mu besede o dušnopastirski gorečnosti in avstrijskem patriotizmu niso le puhle fraze. Marsikateri duhovnik, ki je moral vsled denunciacij italijanskih regnikolov začetkom vojske po nedolžnem v zapore, vrši sedaj na najtežavnejših točkah bogo- in domoljubno delo za pravično stvar in avstrijsko domovino. Najvestnejše izvrševanje vzvišenih duhovniških dolžnosti kot voditelj, učitelj in tolažitelj hudo prizadetega ljudstva na bojnem ozemlju, to je edino plemenito maščevanje slovenskega duhovništva za vse, kar je moralo skraja bridkega doživeti.

Goriška slovenska duhovščina, ki je ostala doma, pa v teh težkih časih ni pozabila tudi na kulturne in narodne potrebe slovenskega ljudstva ter s

tem vsemu svetu sijajno dokazala, da obvlada situacijo ter se zaveda svojega stališča v polnem obsegu. Saj s tem tudi najmočnejše pobija naziranje vseh onih klevetnikov, ki bi radi trdili, da se naše narodne in kulturne potrebe ne skladajo z avstrijskim patriotizmom in z nepremakljivo zvestobo do habsburške hiše ter bi radi naše narodne težnje, naš jezik in naše pravice potisnili v kot. Žal, da so ponekod šli tem klevetnikom celo naši lastni ljudje na lim.

Slovenska duhovščina na Goriškem je prva, ki je povzdignila glas za narodne in kulturne pravice v varstvo mu izročenega ljudstva! Tega goriškemu duhovenstvu slovenska zgodovina ne sme pozabiti! Slava goriški slovenski duhovščini!

Sklepi goriške slovenske duhovščine.

Duhovščina črniškega dekanata na Goriškem je poslala gospodu ministru za notranje zadeve naslednjo spomenico:

Vaša ekscelenca!

Duhovščina črniškega dekanata na Goriškem je sklenila o priliki uradne konference dne 19. jun. 1916 pri Sv. Križu na Vipavskem soglasno, poslati Vaši ekscelenci v blagohotno znanje in vpoštevanje sledečo spomenico:

Ker ni v deželi poklicanih ljudskih zastopnikov, se smatra duhovščina poklicano in dolžno, da predloži na merodajnem mestu čustva in želje v deželi ostalega slovenskega prebivalstva, ki je po več kot enoletnih vsakovrstnih vojnih stiskah tako težko prizadeto.

1. Slovensko ljudstvo na Goriškem polaga k vzočju Najvišjega prestola izraze svoje neomajne podedovane zvestobe in globoke otroške vdanosti do svojega ljubljeneega cesarja in najvišje dinastije.

2. Slovensko ljudstvo na Goriškem se zahvaljuje vrhovnemu armadnemu vodstvu, da je moglo obraniti z božjo pomočjo večji del dežele pred vpadom starega zahrbtnega sovražnika in tako ohraniti slovensko ljudstvo po večjem delu svoji avstrijski domovini.

3. Slovensko ljudstvo na Goriškem se zahvaljuje visoki vladi, posebno pa c. kr. namestništvu in okrajnim glavarstvom v deželi zato, da so med vojno v tako nepričakovano veliki meri skrbela za ljudstvo in je podpirala v vseh zadevah, posebno glede jav-

nega zdravstva in preskrbe z živili in prosil, naj tudi za nadalje stoji ob strani v vseh materijelnih in kulturnih zadevah tako težko udarjenemu, stoletja in stoletja dinastično in patrijotično čutečemu ljudstvu.

4. Slovensko ljudstvo na Goriškem prosi, naj visoka vlada postavi po zgledu v sosedni kronovini Istri tudi pri nas vladnega komisarja in mu poveri agende avtonomne deželne oblasti in sicer radi dejstva, da se je deželni glavar s svojimi uradi že pred izbruhom vojne umaknil iz dežele in se še sedaj čez leto dni ni vrnil v tako težko preizkušeno Goriško.

5. Slovensko ljudstvo na Goriškem prosi visoko vlado, naj blagovoli pripomoči glavnemu mestu dežele, Gorici, ki leži v sredi slovenskega dela dežele in šteje polovico slovenskega prebivalstva, do javnih slovenskih ljudskih in meščanskih šol. A tudi ostali slovenski del Goriške nima sedaj nobene srednje šole in zato prosi podpisana duhovščina, visoka vlada naj s prihodnjim šolskim letom, če le mogoče, v kronovini sami prej obstoječe srednje šole odpre, a v mestu Gorici pa z javnimi napisi dokaže, da je vedno patrijotično čuteče slovensko ljudstvo v tem težkem času pri visoki vladi našlo enakopravnost.

Črniče pri Gorici, dne 19. rožnika 1916.

Za duhovščino črniškega dekanata:
 Alojzij Novak, župnik in dekan.

Petdesetletnica bitke pri Kraljevem Gradcu.

Dne 3. julija je poteklo 50 let od bitke pri Kraljevem Gradcu, v kateri se je odločila usoda Avstrije kot nemške država. Prusija si je v tej bitki pripobila nemško prvenstvo in Avstrija je morala zapustiti nemško zvezo ter se v bodoče posvetiti svojim narodnim nalogam kot nenemška narodnostna država.

V bitki pri Kraljevem Gradcu se je borilo na avstrijski strani pod poveljstvom generala Benedeka 215.000 mož s 770 topovi, pruska armada pod poveljstvom kralja Viljema je štela 221.000 mož. Bitka se je pričela ob osmih jutraj z napadom pruskega centra pri Sadowi; proti poldnevni se je sreča nagnila že na avstrijsko stran. Vsled samovoljnega postopanja generalov grofa Festetisca in Thuna in vsled Benedekove popustljivosti pa so Avstrijci poginili skoraj celo svoje desno krilo na že omajani

deljen je bil domačemu 87. pešpolku, po prebitem častniškem izpitu pa je bil prestavljen k 43. pešpolku; z njim je odrinil tudi mesec avgusta, poln navdušenja, na bojišče.

Iskreno je ljubil svojo domačo grudo in spoštoval kmetški stan, iz katerega je izhajal sam. Vsake počitnice je rad zahajal v svoj rojstni kraj ter se ni sramoval, opravljati razna kmetška dela. Tudi družico si je izbral iz ugledne kmetške hiše. Njegovo rodbinsko življenje je bilo vzorno in nad vse srečno; zato je pa tudi najrajše bival v krogu svoje žene in svojih otročičev, ki sta mu bila najdražje na svetu. A vsa ta sreča ni trajala dolgo: v najlepših letih je moral ostaviti svojo globoko potrto ženo in svoja otročička, ki sta izgubila svojega dragega, zelo skrbnega očeta v najnežji dobi.

Kot učitelj je bil profesor Rabuza silno vesten in natančen; nikdar ga nisi videl brez dela, vedno se je pripravljaj, kako bi tem boljše razložil kakšno stvarino svojim učencem. Bil je strog napram sebi, a mil in priazenljiv napram drugim. Svoje učence je ljubil nad vse, za nje mu ni bila nobena žrtev prevelika. Ni jim bil samo dober učitelj, temveč tudi skrben oče in zvest prijatelj. Pozabil jih ni niti sredi bojnega meteža in je vedno povpraševal, kako se godi zdaj temu, zdaj onemu. Zlasti pa je skrbel z vso vnujo za revnejše dijake, ki morajo čisto trpeti pomanjkanje; kajti on je poznal najbolje iz lastne

LISTEK.

O padlem profesorju Antonu Rabuza.

Spisal prof. Ivan Bračko v Izveštvju slov.-nemške gimnazije v Celju.

Ogromne so žrtve, ki jih zahteva svetovna vojna; tudi našemu zavodu ni prizanesla. Mesec novembra m. l. smo dobili žalostno poročilo, da je padel junaške smrti za cesarja in domovino obče spoštovani c. kr. profesor in c. in kr. kadet v rezervi g. Anton Rabuza. Č. g. vojni kurat njegovega polka poroča, da ga je zadela dne 16. oktobra 1915 na znamenem Doberdobi, kjer je našlo že toliko naših junakov smrti za domovino, sovražna granata in da so ga pokopali z vsemi vojaškimi častmi na občinskem pokopališču pri Sv. Danijelu. Kratko je bilo to poročilo, a pretresljivo za nas vse, ki smo pokojnega poznali. Ker je rajni poučeval nekaj let na našem zavodu, zato zahteva dolžnost, da se ga spominjamo na tem mestu.

Profesor Anton Rabuza se je porodil dne 16. prosinca 1881 v Podgorju, prijazni vasiči blizu St. Jurija ob južni želi. Njegovi stariši so posedovali tu majhno posestvo in so se, akoravno niso imeli ni-

kakoršnega premoženja, po svojih slabih močeh vestno trudili, da bi vzgajali svoje otroke kar najbolje, in jim pripravili boljši kruh. Ko je dovršil domačo ljudsko šolo, poslali so ga njegovi roditelji leta 1894 na celjsko gimnazijo, katero je že pohajal njegov starejši brat. Ker ga niso mogli z doma podpirati, se mu je zlasti v začetku godilo zelo slabo. Bil je skoraj popolnoma odvisen od podpor raznih dobrotnikov, katerim se je kmalu priljubil skromni, marljivi in nadarjeni dijak. Leta 1902 je prebil na celjski gimnaziji zrelostni izpit ter šel nato na graško vseučilišče, kjer se je posvetil klasičnemu jezikoslovju. Le raznim dobrotnikom in denarnim zavodom se je imel zahvaliti, da je mogel, četudi je moral mnogokrat pretrpeti veliko bede in pomanjkanja, dovršiti svoje študije. Pa s svojo žilavo vstrajnostjo je premagal končno vse zapreke. Naj bo v tem oziru zgled učeči se mladini, da ne sme sredi svoje težavne poti, če se ji godi v gmočnem oziru slabo, obupati in omagati! Po končanih visokošolskih naukih je poučeval nekaj let na raznih srednješolskih zavodih; tako na zasebni gimnaziji v Ogrskem Brodu, katero je vodil znani slovenski pisatelj profesor dr. Karol Glaser, na gimnaziji v Trstu in v Mariboru. Leta 1912 je bil od visokega ministrstva za bogočastje in uk imenovan pravim učiteljem na c. kr. nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju, kjer je poučeval, dokler ga niso mesec februarja 1915 poklicali k vojakom. Pri-

pruski centum in to baš v trenutku, ko se je od se- vera približala skoraj prepozno došla armada prus- kega prestolonaslednika. Benedek je nevarnost pre- pozno opazil. Že ob enih popoldne so bile čete prus- kega prestolonaslednika v posesti prvih avstrijskih pozicij, ob treh so osvojili važno oporišče Chlum; i- stočasno je navalil pruski centum, ki je napel svoje zadnje moči. Avstrijci so se začeli umikati in kmalu je med njimi nastala panika. Njih poraz je bil popo- len. Bežali so na Pardubice in popolne katastrofe jih je obvarovala le izmučenost pruskih čet, ki niso bile sposobne, nemudoma zasledovati umikajoče se Avst- rije, temveč so 4. in 5. julija počivale. Veliko je pri- pomaglo k pruski zmagi tudi to, da je imela pruska infanterija že nove puške-iglenice, med tem ko se je naša pehota posluževala še starih okornih pušk- sprednjač. Avstrijska artilerija je bila sicer močnej- ša in znatno boljša, kakor pruska, toda odločilnega vpliva na izid bitke si ni mogla izvojevati. Oboje- stranske izgube so bile za takratne razmere ogrom- ne. Prusi so imeli 360 častnikov in 8812 mož mrtvih in ranjenih. Avstrijci so izgubili pet zastav, 160 to- pov, 1372 častnikov in 42.988 mož, izmed njih 19.800 vjetnikov.

Vest o avstrijskem porazu pri Kraljevem Grad- eu je razburila ves tedanji svet. V Parizu je prišlo do protipruskih demonstracij. Francozi takrat še ni- so vedeli, da jih čaka čez štiri leta Sedan.

Foersterjeva zadeva na mo- nakovskem vseučilišču.

Znani pedagog F. V. Foerster, redni profesor na vseučilišču v Monakovem, je objavil ob Novem le- tu v glasilu pacifistov „Friedenswarte“ (Zürich) ob- sežno razpravo „Bismarckovo delo v luči velikonom- ške kritike.“ Skoro pol leta je preteklo, ne da bi bi- la Foersterjeva izvajanja zbudila posebne pozorno- sti; v juniju je pa izbruhnil srdit boj proti učenja- ku. Sedaj je zadeva končana, ne v čast Foersterje- vim nasprotnikom. Dne 7. junija je prinesel liberal- ni list „Münchener Neueste Nachrichten“ nekaj stav- kov iz omenjenega članka, ki vsebujejo ostro kritiko Bismarckove politike, ter je napadel Foersterja, ker se je drznil v inozemski reviji kritizirati železnega kancelarja. Zvečer istega dne je prišlo na vseučiliš- ču do demonstracij v Foersterjevem kolegiju; nekaj demonstrantov je prišlo k njegovemu predavanju in ga sprejelo, ko je prišel v dvorano, z žvižganjem, a njegovi slušatelji, ki jih je bilo nad 100, so mu pa ploskali. Demonstrantje so nato odšli. Listi so prine- sli o tem potrjena poročila, kakor da je velika ve- čina Foersterjevih slušateljev nastopila proti njemu. Na binkoštno soboto je izdal dekan prvega oddelka filozofske fakultete izjavo, v kateri obsoja, da je ud- fakultete v inozemstvu „o Bismarcku in nemški drža- vi izrazil naziranja in rabil besede, ki morajo z o- gorčenjem napolniti vsakega Nemca.“ Tudi je nazna- nil, da bodo udje fakultete najodločneje zabranili, da Foerster kot akademični učitelj ne bo širil svojih na- zorov med akademično mladino. Nekaj listov je tudi hitro razširilo vest, da je Foerster po naročilu nauč- nega ministrstva ustavil svoja predavanja, kar je bi- lo popolnoma neresnično. Časopisje je bilo z malimi izjemami zelo previdno. O Foersterjevih nazorih, iz- raženih v omenjenem članku, ni bilo mogoče sskriti, ker je bil celoten članek večinoma neznan; splošno pa se je obsojalo postopanje fakultete, ki se je smat- ralo kot kratenje akademične svobode. Profesor Foer- ster se je oglasil dne 14. junija. V dolgem dopisu je v listu „Berliner Tageblatt“ pojasnil, odkod da izvi- ra boj proti njemu. Vprizoril ga ni nikdo drugi, kot berlinska centrala evangelske zveze (Evangelischer Bund); ta je razširila stotisoče letakov, na katerih je s spretno iz zveze iztrganimi stavki popolnoma po-

tvorila Foersterjeve misli. Foerster je mnenja, da ni mogoče priti do trajnega miru med narodi, ako se vsak ne ozre v svojo preteklost in se resno ne vpra- ša, koliko je on zakrivil, da so se razvile mednaro- dne razmere do splošnega mednarodnega krvavega boja. V tem prepričanju je napisal kritiko o Bismar- kovski politiki. S to izjavo je Foersterjeva zadeva do- bila čisto drugo lice.

V prvem predavanju po binkošti je Foerster pred svojimi slušatelji obrazložil svoje stališče. Re- kel je med drugim, da se z nobenim problemom ni pečal temeljiteje, kot s problemom „politika in mora- la.“ „Pri tem pa sem po študiju in opazovanju v ino- zemstvu in doma postal radikalen nasprot- nik Bismarckovih in Freitschkeje- vih tradicij, polno uvažujoč osebnost veličino in tragiko v tej tradiciji. Prepričan sem trdno, da bomo prihodnjim srednjeevropskim in svetovnim nalogam le v toliko kos, v kolikor gremo daleč pre- ko teh tradicij, prav tako, kakor se morajo tudi drugi narodi ločiti iz svojih političnih tradicij, ki v pošte- vajo le moč, ako naj Evropa ne pogine v gnevu in krvi... Vsa svetovna vojska oz- nanja z gromom kulturnemu svetu, da moramo vsi zapustiti zgolj narodni egoizem, da je narodna skup- nost kljub svojemu nenačrtnemu pravemu in socialnopedagoškemu pomenu vendar le samo nekaj partikularnega v primeri z bodočim evropskim kul- turnim redom, za katerega moramo delati z vsako mislijo in vsako besedo... Nova uredba pa nam ne pade z neba, mi moramo pripravljati o- zračje za njo z lastnim notranjim o- čiščenjem in povzdignjenjem. Veliko- dušne in dvigujoče besede morajo začeti leteti kakor golobčki z oljkovo vejico z dežele v deželo: to obla- ženje govora, ta pripravnost h kritiki samega sebe, mesto strastnih obtožb proti drugim — to je mnogo pametnejše, ko vsi mirovni predlogi. Za te še sedaj ni moralnega ozračja. Vsi, ki sicer žele miru, pa no- čejo začeti spreminjati mednarodnega tona, menda res menijo, da traja vojska do 7. ure 10 minut, mir pa se začne ob 7 in 11 minut: do 7 in 10 minut si mečejo v obraz vse mogoče psovke, ob 7 in 11 minut pa je na mah mir. Ti čudaki zabijo, da je treba mir zaslužiti, ne le z junaškimi čini, marveč tudi s tistim tihim samozatajevanjem, ko se narod zmisli svojih grehov, prestopkov in zmot in tako ust- vari ozračje, v katerem se omili trdovratno samouve- ljavljanje in more dobiti ideja nove Evrope praktič- no moč v dušah.“

To so globoke misli!

Monakovska fakulteta je uvidela, da se je za- letela. Izdala je drugo izjavo, v kateri trdi, da so ho- teli profesorji samo v predavanjih nastopiti proti Foersterju. Kritiko te izjave opustimo. Nam ne gre za prepire na monakovskem vseučilišču, marveč sa- mo za Foersterjeve misli, ki jih mora odobravati vsak, komur je za mir in kulturni napredek.

Državna misel in narod- nosti.

Koroški poslanec Steinwender je osebnost v taboru avstrijskega nemštva, ki zna obračati pozor- nost na-se. Med nemškimi politiki je malo tako zgo- vornih in radopisnih, kakor je ravno Steinwender. Neprestano objavlja članke o vseh možnih proble- mih, posebno o gospodarskih in socialnih reformah, o davčni politiki in o političnem ustroju države. In kljub tej zgovornosti, ali pa morda ravno radi nje ni posebno priljubljen niti v nemškem taboru. Saj je rekel te dni neki nemški list na Češkem, da že ime Steinwenderjevo vzbuja nezaupanje. Njegova poseb- nost je, da se rad kaže mirnega, treznega svetoval-

ke napore in brižnosti. Ko se je raznesla vest o nje- govi smrti med polkom, ni žalovalo samo moštvo, ki ga je ljubilo, ampak tudi častništvo, ki ga je visoko cenilo radi njegove neustrašenosti in hrabrosti. In sam polkovnik se je izrazil globoko ginjen: „Izgubili smo požrtvovalnega, nad vse hrabrega častnika, ki je lahko nam vsem zgled.“ Naj še pristavim tu nekaj odlomkov iz njegovega zadnjega pisma, ki ga je pre- jela njegova žena, ko je že bil zatisnil svoje oči za vedno. V njem se poslavlja od svojih dragih, napi- sal je tu tik pred svojo smrtjo vse, kar mu je napol- nilo njegovo junaško srce:

... Vrnil sem se ravno iz bojne črte na maj oddih nazaj, kjer počiva navadno naša kompanija. Sam sem tukaj, pišem na fleh leže, da si olajšam svoje hrepenenja in domotožnosti polno srce.

Z navdušenjem sem šel v vojake, z navdušen- jem sem šel v boj. Kamenje, granate, šrapneli, kro- gle, nič me ni zadelo v teh tednih in mesecih, samo po levi roki sem se nekaj malega oplazil, ko se mi je spodrsnilo ob trdem kamenju.

Ko to pišem, si mislim, kako lepo bi bilo, priti domov, toda z navdušenjem in zvesto vdan bi tudi u- mrl, ko bi bilo treba. In smrti se ne bojim, ker sem se že navadil tega hrušča in ker gre za domovino. Bodi hrabra, bodi trdna, bodi junaška Spartanka in veseli se, ko se ne bi prej videla zopet, ko pri lju- bem Bogu, naši skupni konečni domovini! Rad bi šel domov, toda krasno lepo, zvišeno, božanstveno je, v-

ca, stvarnega motritelja, državniško prosvetljenega politika. Rad daje ukore in nauke tudi na naslov — nemških radikalcev. Tako je storil te dni v nemškem listu „Düsseldorfer General-Anzeiger“, razpravljajoč o akciji za ustanovitev nemške „delovne stranke“, ki je pa nemški radikalec nasprotuje. Očita jim, da že davno niso več radikalni in le v eni točki da se razlikujejo od drugih: v narodnem radikalizmu na- sproti nenemskim narodnostim. V tem da imajo edi- no opravičenje svoje eksistence!

V tem ima mož morda prav in za hip postaja simpatičen, toda le za hip: dokler se ne prečitajo še naslednje vrstice. Grenko je bralec razočaran, ako je pričakoval, da bo državniško postavni Steinwen- der izvajal logične zaključke iz gornjega očitavanja na- adreso nemških radikalcev, da bo priporočil Nem- cem, naj zapustijo svoj radikalizem in naj poskrbijo za nov način v svoji politiki napram Nenemcem. Kaj šel! Tudi on je nacionalno radikalen — z razliko le, da hoče zahteve nemškega radikalizma izvesti po drugačni poti! Od države pričakuje, da izvede, če- sar Nemci sami ne morejo doseči! Seveda se mož i pri tem pogumno skriva za — državno misel. Priča- kuje zmago državne misli nad narodnostmi!! In ker smemo biti uverjeni, da pod naslov „narodnosti“ mož gotovo ne prišteva Nemcev, smo tudi na jasnem, da zahteva, naj državna sila enostavno potlači naro- dne težnje njih, ki niso Nemci! Komu na korist? Dr- žavni misli — poreče Steinwender. Komu pa v res- nici, to izhaja iz narave stvari, in vrhu tega nam priznava isti Steinwender sam, ko se tako toplo zav- zemlje za to, da svobodomiselní Nemci zberejo vse svoje moči in da se orientirajo v „gotovi smeri.“ In kam naj vodi ta smer? Koncentracija mora biti ven- dar najerjena proti nekemu!

Bog varuj nas Slovane pred Steinwenderjevo državniško modrostjo in umerjenostjo! Avstrijski Slo- vani imajo drugačen pojem o državni misli. Oni so- dijo, da nje naloga ni ta, da „zmaguje“ nad narod- nostmi, marveč da te poslednje in njih težnje stavlja v svojo službo s pravičnim in dobrohotnim postopan- jem! Le zadovoljene težnje narodnosti v smislu dr- žavnih temeljnih zakonov morejo dati avstrijski dr- žavni misli pravo vsebino, ki bo spajala narode v veliko, neporušno falango. Kdor pa zahteva „zmago“ „državne misli“ nad narodi, temu gleda iz vsake špranje — radikalizem in nemški radikalec mu lah- ko stisnejo ruko kot svojemu somišljeniku in zavez- niku.

Trije evropski tabori.

„Ruskoje Slovo“ ve baje iz dobrega vira, da se za čas po vojni pripravlja Evropa na tri tabore. Do- slej se je le vedelo, da nastanete dve skupini: Sred- nja Evropa centralnih držav in na pariški konferen- ci ustvarjena gospodarska četverozveza. (Zdaj se je pa začelo še gibanje za ustanovitev gospodarske zve- ze nevtralnih držav, ki naj varuje nevtralnost v borbi med gospodarsko četverozvezo in Srednjo Evropo. Zlasti na Škandinavskem, na Nizozemskem in v Švi- ci se boje, da bi jih gospodarska vojna velikih dr- žav lahko celo zadušila, če se pravočasno ne zavaru- jejo. Pogajanja za nevtralno zvezo se že pripravljajo.

Nove določbe o skrbstvu.

Ministrstvo je s § 14 uredilo skrbstvo na novo. Popolnoma je mogoče dejati pod skrbstvo kako osebo samo tedaj, če vsled blaznosti ali slaboumnosti izgu- bi prav vsako zmožnost svojega ravnanja. V omeje- nem obsegu pa pridejo pod skrbstvo osebe pri manj- ših stopnjah duševnih bolezni in slaboumnosti. Ta o- mejeni preklic pa ne velja za mladoletne, ki so že i-

izkušnje bedo revnih dijakov in pa velike nevarno- sti, katerim so povsod izpostavljeni. Zato jih je pri- dno nadziral in bodril ter jim pomagal tudi gmotno, kolikor so mu pripuščale njegove skromne premožen- ske razmere. Vedno se je rad spominjal svojih bla- zih dobrotnikov ter jim je ostal globoko hvaležen do svoje smrti. Zato je tudi nabiral ob vsaki priliki prispevke za Podporno društvo slovenskih visokošolcev v Graecu, ki ga je podpiralo za časa njegovih študij. Tudi svoje dijake je vedno opominjal, da naj bo- do hvaležni svojim dobrotnikom in da naj po svojih močeh pomagajo svojim tovarišem. Ne smemo se to- rej čuditi, da so ga spoštovali in ljubili tudi njegovi učenci in mu vračali ljubezen za ljubezen. Zatekali so se radi k njemu, saj so našli v njem vedno svoje- ga odkritosrčnega prijatelja. Ko se jim je naznanilo poročilo o njegovi junaški smrti, stopile so marsika- teremu dijaku solze v oči, solze globoke hvaležnosti.

Kakor povsod, tako je tudi kot vojak izpolnje- val v polni meri svoje dolžnosti, tako da so ga lju- bili in spoštovali njegovi tovariši in predstojniki. Za- vedal se je vedno in povsod, kaj zahteva domovina od vsakega v teh hudih časih. Njegova pisma, posla- na z bojišča ženi in prijateljem, pričajo prav živo, s kakim navdušenjem je šel v boj za domovino, ki jo je ljubil tako iskreno in za katero je daroval svoje ži- vljenje v najboljši svoji moški dobi. Nikdar ni tar- nal, da mu je kaj prehudo in pretežko, ampak pre- našal je z veseljem in svetim navdušenjem vse veli-

dan v božjo voljo umreti za domovino kot vojak in junak. In Tvoj Anton je bil tukaj vedno junak in je z naporom vseh sil premagoval mehko-srčna čutila, ki so ga vlekle domov.“

Profesor Rabuza je bil blag, odkritosrčen zna- čaj; kdor ga je poznal natančneje, moral ga je vz- ljubiti in spoštovati. Dobro podkovan v svoji stroki, je bil tudi vsestransko izobražen. Ves prosti čas je vedno vporabljal v to, da izpopolni svoje znanje. Bil je tudi literarno delaven, tako je sodeloval pri „Na- stavnem Vjestniku“ ter marljivo dopisoval v dijaški list „Mentor.“

Profesor Rabuza je mrtev, padel je kot žrtev strašne vojske. A v našem spominu še živi in bo ži- vel vedno. Spominjali se ga bodedo mi, njegovi ožji tovariši, katerim je bil ves čas svojega delovanja na zavodu ljub in drag prijatelj; spominjali se ga bodo radi tudi njegovi bivši učenci, kateri so izgubili z njim svojega blagega in dobrega učitelja.

Počivaj mirno, junak, tam ob Doberdobi med junaki svojega polka, ki si daroval najdražje za naj- slajše! Vedno se bo imenovalo Tvoje ime med onimi junaki, ki so se borili z največjim pogumom za naše- ga presvitelega cesarja in za našo ljubo domovino. Naš zavod bo vedno ponosen na Tvoje junaštvo. — Nam vsem, zlasti pa naši mladini, ostaneš vedno vzor prave domovinske ljubezni.

Slava Tvojemu spominu!

tak tako omejeni kakor omejeno preklicani. V omejenem obsegu pod skrbstvo postavljena oseba je splošno enaka odrasli mladoletni osebi. V omejenem obsegu zaradi duševnih bolezni in slaboumnosti pod skrbstvo postavljene osebe morejo z dovoljenjem skrbnika in sodišča stopiti v zakon, kjer se najdejo v poštevanja vredni slučajji, v katerih ni pomisleka proti zakonu, n. pr. če je upati, da bo zakon zdravilno vplival na stanje bolnika, ali če je izključeno, da se v zakonu ne bodo rodili vedno obteženi otroci. Pod skrbstvo je mogoče dati zapravljiveca ne samo zaradi zapravljivosti s kreditnimi posli, ampak sploh vsled zapravljivosti v premoženju. Novo pa je, da je lahko preklicajo zaradi pijančevanja in privajene zlorabe živčnih strupov (morfij, eter, opij, kokain i. t. d.). Zaradi pijančevanja predlaga skrbstvo lahko državni pravdnik. Med postopanjem, ki naj pripelje do skrbstva, pa dotičnik ne sme ostati brez varstva. Takega varstva je poseben potreben tisti, katerega spravijo v kak zaprt zavod in mu tako vzamejo prosto gibanje. V takih slučajjih dobi začasnega skrbnika. V tretjem oddelku je uravnano postopanje, ko kdo proti svoji volji pride v zaprto norišnico ali pa ga po prostovoljnem vstopu v zavodu omejijo v njegovi prostosti. V tem slučaju je treba sprejem naznaniti prvi okrajni sodnji.

Rusko bojišče.

Na celi ruski fronti se vršijo srditi in zelo veliki boji, le severno rusko krilo se je dosedaj povzpelo samo do delnih in krajevnih napadov. V Bukovini so Rusi v dolini reke Prut (zahodno od Radauca) zbrali velika ojačenja. Pri Sadzavki ob Prutu (zahodno od Kolomeje) so Rusi vdrl v naše postojanke; naše čete so se tukaj umaknile za 3000 korakov v razširju 6 km. Južno od Bučaca smo se radi prevelike ruske sile umaknili od Strype ob potok Koropiec, ki teče med Srypo in Zloto Lipo in se izteka v Dnjester. S tem smo v središču si izravnali fronto. V Voliniji so dobili Rusi velika ojačenja, vsled katerih so ponovili in pomnožili svoje napade ob srednjem Styru. Dne 5. julija se je Rusom posrečilo pri Kolkah premakniti svojo črto na severni breg Styra. Boji se tukaj niso končali. Ostri ruski napadi so se tudi pojavili pri Borodišču kjer pa jih je odbila armada bavarskega princa Leopolda. Na Hindenburgovi fronti se sicer tudi vršijo ruski napadi, pa v manjšem obsegu in z manjšo močjo. Kakor je posneti iz poročil, so Rusi zopet dobili na mnogih točkah svoje zelo razširjene fronte ojačenja. Radi tega je pričakovati v prihodnjih dneh še velikih in krvavih bojev.

Dogodki na ruskem bojišču.

Dne 2. julija so boji pri Kolomeji postali obsežnejši. S protinapadom smo zahodno od mesta ustavili rusko prodiranje. Pri Tlumaču južno od Dnjestra se je ponesrečil napad ruske konjenice. Pri Lucku odbili ruske napade.

Dne 3. julija smo v Bukovini odbili več ruskih napadov. Južno od Tlumača so naše čete nenadoma napredujoč v 20 km široki in nad 10 km globoki fronti napadle Ruse in jih potisnile nazaj. V Voliniji zopet močni ruski napadi.

Dne 4. julija pri Kirlibabi v južnozahodni Bukovini prasko s sovražno konjenico. Zahodno od Kolomeje smo prisilili rusko brigado, da se je umaknila. Ob Strypi so Rusi zahodno od Bučaca pri kraju Barič vdrl v naše postojanke, a so bili zopet vrženi nazaj. V Voliniji so Rusi ta dan pričeli močnejše napadati naše postojanke pri Lucku, ob Styru, pri Sokulu, Rafalovki in Kolkah. Pri Verbenu ob zgornjem Styru so oddelki armade Puhallo pridobili ozemlja, vjeli 11 ruskih častnikov, 827 mož ter vplenili pet strojnih pušk. Rusi so zadnji čas razširili napad tudi na armadi generalnega feldmaršala bavarskega princa Leopolda in generalnega feldmaršala Hindenburga.

Japonski topovi za Rusijo.

Rusija je dobivala dosedaj od Japonske za 800 milijonov kron vojnega gradiva, zlasti topov in raznih pušk. Ker je pa Anglija prepovedala izvoz jekla iz Anglije, je prišla Japonska v veliko zadrego, ker ne more pravočasno ugoditi ruskim željam. Ako bi Rusija ne dobivala topov, pušk in municije iz Japonske, tako se je nedavno izrazil član ruskega državnega sveta v ruski zbornici, bi bile sovražne armade že davno v Kijevu. V Dorno-Vatro v Bukovini spravljajo Rusi neprestano japonske topove. Japonski podčastniki vežbajo v streljanju rusko artilerijsko moštvo in je baje 800 japonskih častnikov nastavljenih pri ruski artileriji.

Italijansko bojišče.

Italijanska ofenziva ob Soči nekoliko pojema. Cadorna se mora zopet oddahnuti pri svojih velikih trudih in naporih za Gorico. Na koroškem in tirolskem bojišču se ni zgodilo kaj posebnega. V Italiji se gibanje zoper nadaljevanje vojske vedno bolj širi. Katoliška in socialistična stranka se na zborovanjih izrekate za mir.

Nova italijanska ofenziva ob Soči.

Koncem junija so Lahi na soški fronti pričeli z novo ofenzivo, katera se zaznamuje kot šesta in ki je kakor vse njene prednice za Italijane ostala brez posebnega uspeha.

Dne 2. julija so se na Doberdobu, posebno za odsek južno od Griže-Brda, vršili trdovratni boji z ročnimi granatami.

Dne 3. julija se je naša bojna črta med morjem in Griže-Brdom nahajala zvečer in celo noč v najmočnejšem ognju; neprestano so jo napadali. Sovražnik je osredotočil svoje najljutejše napore proti grebenu vzkično od Tržiča, ki so ga vrle naše črnovojniške čete v celoti držale proti sedmim napadom. Ravno tako smo o bili deloma v boju moža z možem napade Italijanov na naše postojanke pri Bagni, na gori Kosič in vzkično od Sele. Pred goro Sv. Mihaela je preprečil ogenj naših topov napredovanje sovražne pehote.

Dne 4. julija se je topovski boj na Doberdobski planoti nadaljeval. Izkično od Tržiča in Sele smo laške napade srečno odbili.

Ob tirolski fronti.

Na fronti med Brento in Adijo se vršijo samo manjši boji. V nedeljo, dne 2. julija, je v prostoru gore Monte Interotto (severno od Asiaga) privedel poročnik Kaiser s šestimi možmi močno patroljo deželno-bramborskega pešpolka štev. 26, ko se je vrnil s posrečenega podjetja proti sovražnim strojnim puškam, 266 vjetih Italijanov, med njimi 4 častniki. Dne 3. in 4. julija smo v Suganski dolini in dolini Pozine odbili več laških napadov.

Francosko bojišče.

Angleško-francoska ofenziva v severni Franciji se nadaljuje. Angleži so ob Sommi in njenem pritoku Ancre zavzeli več nemških postojank. Na tem delu bojišča imajo Angleži in Francozi baje blizu 2 milijona mož in dobivajo še vedno ojačenja. Vršijo se torej težki boji na zahodu in vzhodu, za katerimi tiči četverosporazumov skupni ofenzivni načrt.

Dogodki na francoskem bojišču.

Dne 2. julija: Angleška ofenziva na obeh straneh reke Somme se nadaljuje. Južno od Somme so se umaknile nemške čete v drugo obrambno črto. Vzhodno od Moze napadajo Francozi brezvspešno utrdbo Thiaumont in Mrzlo zemljo. Za utrdbo Vaux, katera se nahaja v nemških rokah, se bijejo srditi boji.

Dne 3. julija: Angleži izvajajo srdite napade z močnimi silami južno od Somme proti črti Barleux-Belloy, pri Ypresu, La Basse in pri Lensu. Vsi angleški napadi so bili odbiti.

Dne 4. julija: Na celi bojni črti od morske obali notri do reke Somme hudi artilerijski boji. Na fronti ob obeh straneh Somme se vršijo hudi napadi angleških čet na nemške postojanke. Angleži napadajo z ogromnimi silami, toda napadi ne dosežejo zaželenih uspehov. Na desnem bregu reke Moze napadajo Francozi z močnimi silami brezvspešno nemške postojanke in utrdbe severno-zahodno od Thiaumonta.

Bitka ob Sommi.

Posebni izvestitelj lista „Times“ v francoskem glavnem stanu pravi v svojem poročilu, da kolonialne čete še niso prišle v ogenj, dasi traja boj že več dni. Pri prvem napadu se je Angležem skoro povsod posrečilo vdreti v prve nemške črte in zasesti več mest, ki so zdaj trdno v angleških rokah. Boj bo pa trajal še mnogo dni, dasi je očitno, da ta sunek še nima namena, povzročiti končno odločitev. Sedanja ofenziva je največja, kar so Angleži doslej napravili. Med petdnevni artilerijskim obstreljevanjem so bile uničene vse nemške zvezne in etapne črte za fronto.

Prvi sprijemi so bili strašni.

Poročila z angleške fronte opisujejo prve sprijeme kot zelo strašne. Večdnevni bobneči ogenj ni mogel Nemce prepoditi iz prednjih postojank. Ko so angleško-francoske čete v gostih masah in več rojnih črtah jurišale proti nemškim črtam, so bile sprejete

z divjim ognjem strojnih in navadnih pušk. Priznava se, da so se naskakujoče čete le pod težkimi izgubami mogle približati nemškim črtam. Na mestih, koder so se Nemci umaknili, se je umikanje vršilo v sklenjenih vrstah in v polnem redu. Izvanredna vstrajnost in preziranje smrti je na nemški strani vsega spoštovanja vredno. Poročila pravijo, da gre sedaj le za uvodne boje; veliki in odločilni dogodki se še le razvijajo. Računati se mora, da bodo napadalni boji trajali delj časa. Škodovalo bi, ako bi se na odlagi dosedanjih borb prerokovalo v poteku cele bitke.

Angleški listi o ofenzivi na Francoskem.

„Times“ javljajo iz Pariza dne 2. julija: Ofenzivo so na Francoskem nestrpno pričakovali. Bili smo že zdavnaj pripravljeni, da jo pričnemo. Dan prvih pehotnih napadov je določil Joffre. Angleži in Francozi postopajo popolnoma edinstveno. Belgijci so prevzeli koristno vlogo, ko so zasedli večji odsek črte kot doslej in pri obstreljevanju pred napadi tudi obstreljujejo z artilerijo nemške postojanke. Ozemlje, ki je bilo izbrano za napad Angležev in Francozov, je ugodnejše kot ono, v katerem so lansko leto Francozi pričeli ofenzivo. Ozemlje je poljedelsko, ne rudniško. V bojnem okolišu ni razsežnih vasi, ki so zadnjič nudile Nemcem koristna oporišča. Svet je odprt in lahko valovit ter nudi boljša kritja za artilerijo in več prostora za razvoj vojaške premoči. Artilerija igra važno vlogo. Pehota ima tokrat manjše izgube kot pri napadih po starem načinu. Kljub temu pa je naloga pehote še vedno težka. Pričakovati moramo precej praznih vdarcov, preden dosežemo to, kar hočemo.

V uvodniku dne 4. julija pišejo „Times“, da se je velika ofenziva pričela dobro. Toda boji bodo dolgotrajni in se ne morejo presojati po uspehih prvih dni. Sedaj gre stvar po metodi, po kateri naj bi se izvajal na sovražnika dogotrjen pritisk, ki bo stal najbrž veliko žrtev.

„Morning Post“ piše: Za sedaj ni vzroka, da bi se mislilo, da zadnji uspehi predstavljajo pričetek splošnega prodiranja. Celo če se misli, da so predhodniki takega prodiranja, se bo prodiranje vršilo nenavadno počasi, ker so ogromne bojne sile na zelo razsežnem ozemlju v boju med seboj in je odpor sovražnikov trdovraten. Prva naloga je, da se sovražniku onemogoči udržanje zasedenega ozemlja. Na Angleškem samem se je treba sprijazniti z mislijo, da mora ofenziva povzročati težke izgube. Naloga, ki čaka zaveznike, je dolgotrajna, krvava in težavna, in konec še ni dogleden.

Ozemlje angleško-francoske ofenzive.

Ozemlje, kjer se odigrava angleško-francoska ofenziva, je porečje potoka Ancre in reke Somme in prostor severno in južno te pokrajine. Že preteklo leto so se bile tukaj velike bitke, zlasti pri Albertu ob Ancreju in pri Friseju ob Sommi. Zdi se, da se Angleži in Francozi bojujejo v mešanih zborih. Glavni kraji za francosko-angleško fronto so Doullens-Amien, Albert, Železniške zveze za to fronto so jako ugodne in med obeh kriloma francosko-angleške napadalne armade tečeta dve železniški progi. Dozdaj se daste razločevati dve napadalni skupini: ena v prostoru od Gommecourta do La Boisselle, druga na obeh bregovih reke Somme.

Očividec o bitki na zahodu.

Vojni poročevalec Reuterjevega urada v angleškem glavnem stanu brzojavlja: Prepotoval sem skoraj celo, okrog 80 km dolgo angleško bojno črto, naravnost začudil sem se očitni premoči angleškega topništva. Priča sem bil, kako je naš strašni ogenj cele pokrajine s cvetočimi vasmí v nekaterih urah uničil in izpremenil v puščavo.

Francozi izgubili pri Verdunu pol milijona ljudi?

Velike izgube Francozov pri Verdunu so povzročile v Parizu veliko pobitost, katere ne morejo niti najsijajnejša poročila o zmagah odpraviti. Ni skoraj niti rodbine v francoski prestolici, ki bi ne žalovala za kakim padlim sivojem na bojišču. Uradnih seznamov o izgubah sicer ne objavljajo; o smrti obveščajo le najožje svoje, a kljub temu se v Parizu zelo zanesljivo trdi, da znašajo izgube Francozov pri Verdunu pol milijona mož. Vojaške in civilne bolnišnice v Parizu so že dolgo časa tako prenapolnjene, da leže ranjenci na slamnicah na tleh. Zadnje dni so odpeljali vse lahke ranjence in napol ozdravljene v južno Francijo, a čez nekaj dni so bile zopet vse pariške bolnišnice prenapolnjene, vsled česar že morajo zdaj tudi težke ranjence prepeljavati v južno Francijo.

Zamorec proti „nemškemu barbarstvu.“

Vojni poročevalec lista „Daily Express“ se izjavlja naravnost navdušeno o pisani mešanici plemen na zahodni fronti. Zamoreci, Tunezijski, Marokanci, Malajci, Indijci, Avstraleci itd. se borijo ramo ob ramo z belimi Francozi in Angleži proti Nemcem. Angleški častnikar posebno povdarja zanimiv prizor, ko je nek zamorec v ognjevitim nagovoru v francoski čini bele čete navduševal in jih pozival, naj skupno

z drugobarvnimi brati rešijo Francijo pred nemškim barbarstvom. Govor je bil sprejet z velikim navdušenjem. Kmalu nato so se beli in drugobarvni francoški in angleški vojaki vrgli na sovražnika.

Pred Solunom.

General Sarraill na fronti.

„Secolo“ poroča iz Soluna: General Sarraill se je s svojim štabom in srbskim prestolonaslednikom podal na fronto. Pričakuje se, da bo četverosporazum prišel na Balkanu z ofenzivo.

V Solunu vojnim poročevalcem, kakor se dne 4. julija poroča iz Lugana, niso več dovolili obiskovati bojne črte radi priprav na ofenzivo generala Sarrailla.

Bolgari prodirajo.

Petrograjska brzojavna agentura poroča, da se ob desnem Vardarskem bregu artilerijski dvoboj z veliko srditostjo nadaljuje. Bolgari so baje povsod prekoračili mejo in nemoteno prodirajo.

Položaj pred Solunom.

Carigrabski poročevalec lista „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ smatra za verjetno, da se sedaj v resnici prične četverosporazumova ofenziva pri Solunu in sicer ob vsej macedonski fronti, od Dojrana do Bitolja. Dopisnik piše tako-le o sestavi četverosporazumove armade pred Solunom:

Na podlagi popolnoma zanesljivih poročil se more reči, da se sedaj nahaja na macedonski fronti okoli 275.000 Francozov z všteti 5000 Anamci, katerih grško prebivalstvo ne gleda preveč prijazno in 125.000 Angležev, ki so, kakor se zdi, izključno le belokožci. Nadalje je tamkaj 26.400 Srbov. Fantastična poročila, ki jih vedno zopet ententno časopisje razširja po svetu o reorganizirani srbski vojski, se morajo vendar enkrat spraviti na pravo mero. V resnici ni bilo več kot teh 26.400 mož prepeljanih s Krfa v Solun. Na Krfu se sedaj, izvzemši nekoliko bolnikov v bolnišnici, ne nahaja noben srbski vojak več. V Bišerti je nastanjenih kakih 2000 Srbov, ki zaradi tega ali onega vzroka niso porabni za vojaško službo. Končno se nahaja po raznih krajih na južnem Francoskem še kakih 1200 Srbov, večinoma še mlajših ljudi, ki so preslabi ali pa preizčrpani, da bi mogli nositi orožje in se zdravijo tamkaj.

Sredi meseca aprila se je pričelo razpovršanje četverosporazumovega ekspedicijskega zbora iz utrjenega solunskega taborišča. General Sarraill je premestil svoj glavni stan v Karasulu, važno železniško križišče, v sredi fronte, komaj 15 km od meje, in je razširil svojo fronto in proti vzhodu vse preko Strumice in proti zapadu do Florine, in je v ta namen zasedel železniško progo iz Soluna v Bitolj. Francoski in angleški častniki, ki so se čisto po domače uredili v Solunu, so odpovedali stanovanja in so zapustili mesto, v katerem ni ostalo skoraj nič več četverosporazumovih čet. V sredi fronte med Dojranom in Gevgelijem, torej v dolini Vardarja, se je od tega časa dalje vršilo vsak dan artilerijsko streljanje in bilo je tudi boj med prednjimi stražami, tako da se je moglo misliti, da bo četverosporazum zopet poskušal tamkaj prodreti proti severu. Z ozirom na to je sklenil glavni stan osrednjih velevlasti, da se ne bo več oziral na grško mejo in čete so jo prekoračile pri Gevgeliju, kakor tudi zasedle greben mejnega pogorja, ki ga je Grška v bukareškem miru iz strateških vzrokov izrecno zahtevala za se in ga potem tudi dobila, z Magdalo kot središčem.

Dejstvo, da se je precej znatna bojna sila pojavila v začetku meseca maja v Florini, ki je očitno imela svoje naklepe na Bitolj, ki je od tam oddaljen samo 30 km, je razburkalo vso macedonsko fronto in je premestilo bojišče na stran, kjer se ni pričakovalo pomembnih dogodkov.

Četverosporazum je prišel do prepričanja, da se tudi letos ne da na glavnih bojiščih priboriti odločitev in je sklenil, da sovražnika potisne kolikor le mogoče na drugovrstnih bojiščih, na Balkanu in v različnih delih azijske Turčije, da bi ga tako oslabil in izčrpal. Poleg tega pa v Parizu in tudi Londonu, da se povzdigne razpoloženje med občinstvom in se mu ekspedicije na vzhodu, ki požirajo toliko čet, prikažejo okusnejše, potrebujejo poštene zmage ene teh ekspedicij po vseh mnogoštevilnih in trajnih porazih, ki so jih doživljale doslej. Največ upanja za to bi se nudila solunska ekspedicija, ko se je izvedelo, da se je del nemških čet z macedonske fronte premestil — pred Verdun in da Bolgari hočejo odpustiti del svojih čet, ali pa da so jih že odpustili, da dovrše žetev. Italija bi dala še nekaj čet na razpolago za Albanijo, vezala Kövessovo armado pri Valoni, da bi se iz Santi Quaranta skozi severni Epir vdrla proti Bitolju. Zasedenje Bitolja ter toliko in toliko ozemlja, — kar bi bilo mogoče takoj, — bi bil prvi cilj ofenzive. Tako so upali, da tri muhe ubijejo na mah.

Prvič se misli, da bi bilo Grkom ljubo, če bi se to mesto zopet vzelo Bolgarom. Ko je Avstro-Tgrska julija mesca leta 1914 napovedala Srbiji vojno, je

srbska vlada takoj predlagala atenski vladi, da jej posodi 30.000 mož za zasedenje takojmenova Nove Srbije, vsled česar bi bila mogla Srbija odpoklicati tu svoje čete, da bi jih postavila proti sovražniku, ki je prihajal od severa in severozapada. Za to uslugo je ponudila Srbija Grški Bitolj, ki ga je le-ta že pri mirovnih pogajanjih v Bukarešti želela dobiti. Sedaj je baje, kakor se trdi, Srbija s privoljenjem zaveznih vlasti iznova obljubila Grški Bitolj, če bi Grška končno vendarle hotela pomagati pri zopetni vzpostavitvi Srbije.

Drugič bi bil z zasedenjem Bitolja in okolice ustvarjen videz o nadaljnjem obstoju srbske države, da more Srbija tako trditi, da ni izginila z evropskega zemljevida. Kakor hitro bi bil zaseden Bitolj, bi se, kakor pravi načrt, sedaj še zapadno Soluna nameščene srbske čete premestile tjakaj in prestolonaslednik Aleksander bi se tamkaj nastanil z vlado, s čimer bi bil storjen prvi korak za vzpostavitev — Srbije.

Tako bi se tretjič, kakor pričakuje četverosporazum, dosegla sicer ne bogve kako vojaški pomembna korist, pač pa dogodek velikega moralnega in političnega pomena, ki bi imel dalekosežne posledice na razpoloženje v balkanskih deželah napram četverosporazumu.

Načrt in z njim zvezani upi so res dobro premišljeni. Poleg tega je pa Bitolj pač tudi najslabotnejša točka na macedonski fronti, ker proti jugu leži popolnoma odprto in ga tam ne branijo naravne ovire, ki bi se lahko dale braniti. Toda koža se razdeljuje tu, preden je bil medved vstreljen. Bolgari so nemudoma ukrenili vse potrebno, da morejo Francozi, ko bi hoteli iz Florine udariti čez mejo proti Bitolju, naleteti na zelo vroč sprejem.

Grčija.

Grški častniki proti Venizelosu.

Po poročilih francoskih listov se je na Grškem poleg rezervniških zavez, ki so naperjeni proti Venizelosu, ustanovila še neka druga vojaška zveza, podobna častniški ligi. Vojaška zveza naj bi vprizorila splošen odpor proti kršenju pravic in svobodčin po ententi.

V Solunu je prišlo do demonstracije grškega častniškega zbora proti Venizelosu. 20 častnikov je vdrla v uredniške prostore lista „Rizostvatis“, napadlo urednika zaradi njegovih ententni prijaznih član- kov ter njega in druge časnikarje tolklo s sabljami. Razbili so tudi opravo.

Kakor poroča Reuter iz Soluna, je francoska policija aretirala 10 grških častnikov, ki so v soboto napadli izdajatelja venizelovskega lista „Rizostvatis“. Častnike se odpeljali v ječo in pridejo pred francosko vojno sodišče.

Kraveli v ogrski zbornici.

V ogrski poslanski zbornici je dne 5. julija pri razpravi o podpori javnim uradnikom prišlo do kravalov. Finančni minister Teleszky je izjavil, da ne more pritrditi, da bi tudi častniki v zaledju dobili večjo plačo. Med njegovim govorom je nastal v zbornici velik kraval, Opozicija je burno protestirala. Grof Julij Andrassy je pozneje v svoji interpelaciji med drugim vprašal vlado: Kakšni so mirovni pogoji, kakšni so naši vojni smotri in ali hoče ministrski predsednik izjaviti, da smejo zaupniki opozicije dobiti pravico prositi za posebno avdienco na Najvišjem mestu, da tam razložijo svoje stališče. Tisza je odgovoril, da je pripravljen ugoditi željam opozicije in voditelje opozicije trajno obveščati o važnih in tajnih zadevah.

Srbska vlada se zopet seli.

Iz Bukarešte poročajo, da bo srbska vlada kmalu premestila svoj sedež s Krfa v mesto Toulouse ali Marseille na Francoskem.

Irsko vprašanje.

Dne 6. julija se je v Londonu vršil kronski svet, ki je razpravljal o irskem vprašanju. Poroča se, da bo Irec Casement skoro gotovo pomiloščen, ker je tudi velik del angleškega javnega mnenja na njegovi strani.

Politične vesti.

Besede pametnega izpoznavanja z nemške strani. V sredo, 21. m. m., je novi župan — Nemec —

glavnega mesta Moravske, Brna, prvič predsedoval seji češkega okrajnega šolskega sveta. Nagovoril je člane v korektni češčini, naglašujoč, da bo v enaki meri povspeševal nemško in češko šolstvo v Brnu ter da si bo sploh prizadeval za ublaženje narodnih nasprotstev. Na to je dvorni svetnik Podbrsky v imenu češke javnosti izražal zaupanje v dobre namene gospoda župana ter je izrazil nado, da novi župan ne bo odtezal češkemu šolstvu svoje pomoči. Kako blagodejno, pomirjevalno kontrastirajo take izjave s tistimi eksaltiranih glav, ki morajo le vznemirjati in netiti medsebojno nezaupanje, ki je vir neprestanim konfliktom in poojstrovanju razmerja med narodi. Če bi se odločilni faktorji v vseh narodno mešanih krajih ravnali po vzvišenem načelu, da tudi manjšine imajo pravico do zvestobe in ljubezni napram lastnemu narodu, da imajo tudi one pravico do samosvojega narodnega življenja in v ta namen pred vsem do svojega narodnega šolstva: bi avstrijski narodnostni problem takoj izgubil na tisti dozdevni nerazrešljivosti. Izvajanje principa »vsakemu svoje« ustvarja prijatelje in sodelavce za skupno korist.

Hrvatski sabor je bil dne 4. julija odgoden. Pred zaključkom seje so sklenili poslanci, da se naj vsakemu odtegne od dijet po 50 kron. Od tako nabrane svote se naj izroči polovica Ciril Metodovi družbi za Istro polovica pa za izobrazbo hrvatskih vojnih invalidov.

Bukovinske oblasti. Iz Lvova poročajo: Bukovinske deželne oblasti so se preselile iz Dorne Vatre v ogrski Kološvar. Deželni predsednik pa se nahaja še vedno v Dorni Vatri.

Za kmetско prebivalstvo v Rusiji. Duma je sprejela zakonski načrt, ki določa kmetom enake državljanske pravice kot drugim razredom.

Tedenske novice.

Skupno sv. obhajilo otrok. Papež Benedikt XV. je po svojem državnem tajniku kardinalu Gaspariju dne 26. junija t. i. izdal naslednji ukaz: »Vsi in posamezni škofje v Evropi naj z vso prizadevo skrbijo, da v cerkah in molitnicah posameznih škofij dne 30. julija, ki je nedelja, otroci obojnega spola vsi po namenu sv. Očeta na kolikor mogoče slovesen način pristopijo k sv. obhajilu.« Želja in povelje sv. Očeta je torej, naj 30. julija kot drugi obletni dan, kar je izbruhnila svetovna vojska, vsi otroci obojnega spola na slovesen način pristopijo k sv. obhajilu ter ga darujejo na namen sv. Očeta.

Intronizacija olomuškega kardinala. V nedeljo dne 2. julija se je vršila slovesna intronizacija prškega kardinala-knezonaškofa barona Skrbenskya za olomuškega knezonaškofa. Intronizaciji je prisostvovalo razven moravskega cesarskega namestnika, veliko generalov in visokih častnikov, ter visokega plemstva še tudi veliko število visokih cerkvenih dostojanstvenikov iz drugih škofij.

Osebnost. V. l. g. Anton Stergar, zupnik pri Sv. Magdalen v Mariboru je imenovan za člana mariborskega okrajnega šolskega sveta.

Osebnost. Profesor na graški gimnaziji Fr. Železinger, doma iz konjske okolice, bivši večletni profesor na ptujski deželni gimnaziji, je stopil v pokoj. Ob tej priliki je dobil od cesarja naslov šolskega svetnika.

Iz učiteljske službe. Začasna učiteljica v Zabukovju, Marija Jurnič, je imenovana za stalno učiteljico istotam; začasna učiteljica na ljutomerski okoliški dekliški šoli, Leonida Herzog, je imenovana za stalno učiteljico istotam; za nadučiteljico na mariborski mestni dekliški šoli II. je imenovana učiteljica Alojzija pl. Pekal; za stalno učiteljico na mariborski mestni dekliški šoli II. je imenovana začasna učiteljica Marija Sock.

Dva učitelja umrla. Na italijanskem bojišču je padel, zalet od drobca granate v glavo, praporščak Julij Friedl, učitelj v Slivnici pri Mariboru. V bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu je pa umrl Jož. Steinberger, učitelj v Polčanah. Svetila jima večna luč!

Iz ruskega vjetništva je pisal g. Jože Kladnik, učitelj v Sevnici, učitelju Tinetu Vrečko v Sošanju sledeče: Atkarsk, 12. 5. 1916. Dragi tovariši! Gotovo si zvedel tudi Ti, da me je nemila usoda pognala v vjetništvo daleč od ljube mi domovine, kjer s hrepenjem čakam od dne do dne rešitve. Tudi Zupanek je tu, ali ne vem kje, kajti on se je iz Kiwaa odpeljal dalje, a jaz sem ostal v bolnici. Sedaj sem hvala Bogu še precej zdrav in opravljam razna dela. Kje

so kaj drugi tovariši? Veselilo bi me, če bi se kaj oglasilo. Tovariške pozdrave Tebi in vsem tovarišem pošilja Tvoj Jože.

Dva junaka s Spodnjega Štajerskega. Velečin našega junaka Mlakarja je zbudil pozornost po cellem omikanem svetu. V zadnjem času je zaslovelo ime spodnjestajerskega junaka poročnika Kaiserja, ki je s šestimi možmi na ega 26. domobranskega polka ujel 266 Italijanov, med njimi 4 častnike.

Odlikovanje. Nečak č. g. ribniškega kaplana, Franc Jazbinšek, enoletni prostovoljec je bil radi posebno hrabrega zadržanja pred sovražnikom visoko v tirolskih gorah, odlikovan s srebrno svetinjo II. razreda.

Etbin Kristan umrl? V Ljubno na Štajerskem je baje dosia iz Amerike vest, da je tam umrl voditelj slovenskih socialnih demokratov, pisatelj in urednik Etbin Kristan.

Draginjske doklade za ljudskošolsko učiteljstvo. Kakor smo že svoj čas poročali, je dovolil štajerski deželni odbor tudi za tekoče leto draginjske doklade za ljudskošolsko učiteljstvo, ki se bodo izplačevale v sledečih obrokih: Polovico doklade dne 1. julija, eno četrtino dne 1. septembra in ostanek dne 1. decembra t. l.

V službi češke kulture. Češki listi se spominjajo v toplih besedah najpopularnejšega češkega založnika in knjigotrčca Jana Otto, ki je slavil dne 26. februarja 45letnico svojega delovanja. Ottovo založništvo je znano po cellem svetu, na tisoče in tisoče čeških znanstvenih in leposlovnih knjig je izšlo pri Ottu, ki si je stekel še posebne zasluge z izdajo izbornega „Naučnega slovnika“ (konverzacijskega leksika) in z ustanovitvijo „Svetove knjižnice“, ki je organizirana po znamenitem vzoru Reclamove zbirke. Jan Otto, kakor pravijo „Narodni Listy“, ponos češkega kulturnega sveta in vzor delavnega, neumornega moža, ki je postal iz malega knjigotrčca zakladnik češke knjižice.

Hrvatski jezik kot neobvezni predmet so vpeljali na višji trgovski šoli v Veliki Kaniži. Ogrske slovenske »Novine« pristavljajo temu, da naj bi se na šolah ob štajerski meji kakor v Soboti, Lendavi in Monoštri pa vpeljal slovenski jezik, ker imajo ti kraji trgovske zveze s Slovenskim Štajerskem onstran meje.

Naročila za srečke Rdečega križa iz leta 1916 sprejema tudi Zadružna zveza v Ljubljani. Podpisna cena za srečke, ki se bodo kasneje prodajale tudi na borzi, znaša 30 K za komad. Žrebanje je urejeno tako, da bo zadela prav vsaka srečka. Čas za podpisovanje poteče dne 10. julija.

Izpremembra imena župnije. Ime župnije in župnijskega urada »Sv. Bolfenk na Bišeckem Vrh in Ternovski vesi« je izpremenjeno v »Sv. Bolfenk v Slov goricah«.

Delovni posredovalni urad za invalide. Delovni posredovalni urad za invalide na Dunaju vabi vse delodajalce, da naj nemudoma javijo, ako imajo kaka prazna mesta, da zaposlijo invalide. Za Štajersko se nahaja delovni posredovalni urad v Gradcu, Bürgergasse št. 2, kateremu se naj vpošljejo tozadevna naznanila.

Vojaške igre srednješolske mladine v Ljubljani se vrše zdaj redno na vseh srednjih šolah. Urejeno je tako, da imajo višji razredi posebej vaje in nižji pa zopet posebej. Višje razrede podučuje na gimnaziji neki gimnazijski profesor, ki je tudi poročnik v rezervi; nižje pa vežbajo odbrani inštruktorji izmed višješolcev. Povelja so nemška, razlaga pa je slovenska. Pri igrah se vežbajo dijaki bistveno po istem načinu, kot vojaki; čisto se jim razlaga o različnih vojaških napravah in stvarih. Streljanje se udeležujejo samo dijaki od VI. do VIII. razreda in pa dijaki drugih razredov, ki so rojeni leta 1898. Poleg tega je uvedena za diake od III. do VI. razreda kot obvezen predmet tudi vojaška telovadba.

Pošiljanje vzorcev blaga ustavljeno. Začasno je ustavljeno pošiljanje vzorcev blaga na sledeče vojne poštne urade: 40, 42, 47, 63, 66, 68, 71, 72, 75, 84, 87, 110, 126, 136, 139, 162, 169, 173, 189, 206, 351, 351-II, 351-III, 352 in 353.

Novi etapni poštni in brzojavni uradi na Rusko-Poljskem. Štajersko poštno ravateljstvo razglša, da so za zasebni poštni in brzojavni promet otvorjeni sledeči etapni poštni in brzojavni uradi na ozemlju Rusko-Poljske, katero so zasedle naše čete: Bialobrzegi, okrožje Radom in Szydłowice.

Prometne olajšave za Štajersko in za kraje ob štajerski meji. Kakor znano, sta bila nedavno del Srednje in pa Gornje Štajerske izločenega iz širšega vojnega ozemlja ter spadata torej v bodoče v »zaledje«. Za promet med štajerskimi kraji, ki se

nahajajo v širšem vojnem ozemlju in štajerskim zaledjem (n. pr. za potovanje iz Celja v Gradec) pa ni treba potnih listov, temveč zadostujejo identitetne izkaznice (izkaznice o istovetnosti), ki jih izdajajo politične oblasti (okrajna glavarstva). Enake izkaznice zadostujejo tudi za promet med štajerskimi v širšem vojnem ozemlju ležečimi kraji in sosednimi ogrskimi (ne hrvatskimi) okraji. Za promet med kranjskimi, oziroma koroškimi in štajerskimi sosednimi občinami zadostujejo od občine izstavljene in od orožniške postaje potrjene izkaznice o istovetnosti. Kdor hoče potovati iz štajerskega širšega vojnega ozemlja v hrvatsko-slavonsko širše vojno ozemlje, mora imeti dokumente, ki so predpisani za potovanja v širše vojno ozemlje, oziroma iz tega ozemlja (potni list).

Tretje prebiranje na Ogrskem za letnike 1877 do 1866 se bo vrilo ne od 21. avgusta do 12. septembra kakor se je prvotno določilo, marveč od 29. avgusta do 21. septembra 1916.

Našel se je poletni del brevirja na glavni cesti s Pujske gore do Cirkove. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v stolnem župnišču v Mariboru.

Gospodarske novice.

Plačevanje davkov. C. kr. finančno deželno ravateljstvo za Štajersko razglša: V 3. četrtletju 1916 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli oziroma plačljivi v naslednjih dnevih: I. Od zemljarine, hišne razredovine in najmarine ter od 5 odstotnega davka od najemnine onih poslopij, ki so prosta najmarine: 7. mesečni obrok dne 31. julija 1916. 8. mesečni obrok dne 31. avgusta 1916. 9. mesečni obrok dne 30. septembra 1916. II. Od občne pridobnine in pridobnine podjetij podvrženih javnemu dajanju računov: 3. četrtletni obrok dne 1. julija 1916.

Oddaja vojaških konj za poljska dela zopet pedallšana. Vojno ministrstvo je določilo, da je dovoljena oddaja vojaških konj do konca letošnje zetje. Izvzeti so samo kavalerijski in težki vojaški konji, katerih se ne bo oddajalo za poljska dela.

Mesne karte. Dunajski listi pišejo, da namerava vlada določiti za uporabo mesa takozvane mesne karte, slično kakor jih že imajo v Nemčiji. Vlada upa na ta način po možnosti omejiti vporabo mesa.

Tudi karte za tobak! V več mestih na Nižje-Avstrijskem so vpeljali ondodni tobačni trafikanti — karte za tobak, ker so se dogajali slučaj, da so si nekatere osebe nakupilevale cele zaloge tobaka, dočim zopet drugi kadilci niso mogli dobiti nobenega tobaka. Ker so se karte za tobak na Nižje-Avstrijskem dobro obnesle, namerava tobačna uprava vpeljati za vse avstrijske kronovine karte za tobak.

Stanje setev v Avstriji. Poljedelško ministrstvo priobčuje sledeče poročilo glede stanja letošnjih setev v Avstriji: Na Češkem in Moravskem je stanje setev zelo ugodno. Na Gornje- in Nižje-Avstrijskem in Solnograškem povoljno, istotako v Galiciji in Sleziji. Isto velja o Štajerski, Koroški in Kranjski, v katerih deželah se bo pridelalo zlasti veliko ovsa, rži in živinske krme. Stanje setev na Ogrskem je pa tako izborna, da je pričakovati letos na Ogrskem najboljše letine, čeprav so ponekod škodovali precej veliki nalivi v spomladi. Vobče je stanje setev v Avstriji zelo povoljno.

Letošnja žetev na Ogrskem. Na Ogrskem je sedaj žetev v polnem teku. Vreme je ugodno in tudi delavcev ne primanjkuje. Delo se opravlja z največjo pridnostjo da se spravi žetev pravočasno pod streho. Letošnjo žetev smatrajo na Ogrskem splošno za ugodno.

Ali je streljanje dobro sredstvo zoper točo? Posestniki iz Ceršaka ob Muri nam piše:

V naši občini že več desetletij ni bilo toče. Prepričan sem, da je streljanje zoper točo, katerega je vodil rajni župan g. Hauc, blagega spomina, odvrčalo nesrečo. Dobro bi bilo da bi se prepoved streljanja zoper nevihte preklicala. Moje mnenje je, da streljanje z možnarji razprši nevarne oblake. — Uredniška opomba. Ali je mnenje, da se je s streljanjem mogoče uspešno braniti proti toči, res pravo, ne bomo raziskovali. Prinašamo pa pismo, ki nam ga piše topničar Ivan Verk, doma iz Rogatca: Dne 9. junija (t. j. na dan sv. Veronike) popoldne smo južno od mesta Arsiero imeli hud boj z Italijani. Topovi so na obeh straneh grmeli od pol 1. ure do 9. ure zvečer tako močno, da se je kar zemlja tresla. Ob 4. uri popoldne je od severovzhodne strani prihrumela grozna nevihta s točo in viharjem, kakršnega še nisem doživel. A boj se je nadaljeval tudi med nevihto. Treskali so nebesni in naši topovi. Toča se je vsula s tako

silo, da so tekom četrte ure bila polja in tudi sadno drevje popolnoma uničeno. Nasi so med najhujšim viharjem italijanski napad srečno odbili.

Najvišje cene za ribje meso v Nemčiji. Nemška vlada je določila za razne ribe najvišje cene. Tako je določeno, da 100 kg krapov ne sme stati več kakor 252 K, ščuk 288 K in jegulj 300 K. Za morske ribe še pa ostanejo v veljavi dosedanje običajne trgovske cene.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je bilo v pretečenem tednu prav živo popraševanje po tujem hmelju, za katerega so spekulant ponujali 65 K za 50 kg. Na Češkem so letos hmeljski nasadi v rasti zelo zaostali, kar je zakrivilo deloma neugodno vreme, deloma pa hmeljska bolha. V najboljšem slučaju ne pričakujejo letos na Češkem niti srednjedobre hmeljske letine. Nič boljše ni v Nemčiji. Iz Savinjske doline se nam pa poroča, da je tamkaj stanje hmeljskih nasadov zelo neenakomerno. Ponekod izvanredno lepi nasadi, podrugod pa v rasti tako zaostali nasadi, da ni pričakovati dobrega hmeljskega pridelka. Če vse ne vara, bodo cene za letošnji štajerski hmelj mnogo višje, kakor so bile v lanskem letu, kajti tudi ogrski, gališki in moravski hmelj je letos v razvoju vsled neugodnega vremena zelo močno zaostal.

Veliko pomanjkanje živil v Švici. V Švici vlada tako silno pomanjkanje raznih živil, da namerava vlada določiti poseben urad, ki bo rekviriral živila in jih razdeljeval.

Razne novice.

Nemke in ruski ujetniki. Pred kazenskim sodiščem v mestu Stolp na Pruskem je bila strojnokova soproga Berta Schulz radi prepovedanega nepravnega občevarja z ruskimi ujetniki obsojena na eno leto in 6 mesecev prisilne delavnice, 100 mark globe in 5 let izgube časti ter se po prestani kazni dne pod policijsko nadzorstvo. Njena hči je radi enakega prestopka bila obsojena na 6 mesecev ječe.

Granata ga je rešila. Neki Nemec iz Pasave pripoveduje, da mu je v vojni granata rešila življenje. V Flandriji je padel v močvirje in se pogrezal v njem vedno globlje. Že je izgubil vsako upanje, da bo mogel priti živ iz močvirja, kar treščila granata v močvirje in ga vrže ven na polje. Ostal je živ, samo malo se je pobil.

Trije dečki utonili. Pri Tomačevem na Kranjskem se je dne 2. julija 5 dečkov vozilo po Savi v čolnu, katerega rabijo tam kmetje za prevoz čez reko. Kar naenkrat se je čoln sredi reke prevrnil in dečki so padli v vodo. Trije so vtonili, eden je priplaval na breg, enega so komaj še živega potegnili iz vode.

Toča v Italiji. Iz Lugana poročajo, da je toča v gorenji Italiji napravila veliko škodo v 20 občinah. Polja so skoro uničena. V pokrajini Vercelli so bila zrna tako velika, da so ubijala gosi in kokoši.

Nekaj o ruskih vjetnikih

z ozirom na njihovo pomoč pri našem gospodarstvu.

Ker so bili naši mladeniči in večina mož poklicanih v vojaško službovanje, žene in otroci ter starčki pa ne morejo zmagati vseh gospodarskih del, zato smo navezani v nekaterih krajih skoraj izključno na pomoč ruskih vjetnikov. Ko se je raznesla vest, da se razpošljejo na razne kraje za pomoč pri obdelovanju polja ruski vjetniki, zavladala je med ljudstvom vsepovsod nekaka razburjenost, češ, kaj bomo z njimi, ker se sliši, da so suroveži in našega dela gotovo ne razumejo, tudi se ne ve, bodo li zadovoljni z našo hrano ali ne itd. Toda vjeti Rusi so prišli in zdaj nam pomagajo pri raznih opravilih, domačih in poljskih, pa tudi vinogradnih.

Zanimivo je vprašanje, kako je ljudstvo zdaj s temi novimi delavci zadovoljno. Kolikor je imel pisec teh vrstic priliko, prepričati se o vtisih, ki je naredel ruski vjetniški delavci na naše delodajalce, so ti vobče zadovoljivi, ugodni: ljudstvo je z njihovim delom in vedenjem v splošnem zadovoljno. So sicer slučaj, da se je ta ali oni vjetnik pri delu postavil po robu, a taki slučaj, ki jim je straža s pomočjo orožnikov naredila kmalu konec, so le redki. Tudi glede hrane spočetka ponekod ni šlo vse gladko; vzrok temu pa je ta, ker so po nekaterih hišah ruske vjetnike preveč razvažili, drugod pa so jih hoteli hraniti samo s kislim mlekom in solato. Pomniti gre tudi, da se v vsakem kraju drugače kuha in da naša hrana tujcu nikoli tako ne tekne, kakor njegova domača in najsi smo jo še tako okusno pripravili.

Naj človek celi svet obteče, najboljši kruh doma se peče.

No, neenakosti so se tekom časa poravnale, ruski vjetniki so se privadili nam, mi pa njim. Misleči ne usodo naših vjetnikov na Ruskem, ravnamo s tuj-

ci po človeško in to naši novi delavci tudi čutijo, zato nas s svojim delom in vedenjem skušajo zadovoljiti. Ne pisal bi o tem vprašanju, ko bi ne imel prilike opazovati teh ruskih vjetnikov pri lastnem in pri tujih gospodarstvih in ko bi mi ne prišel v roke neki nemški list*, v katerem izjavlja nemški dopisnik Fr. Knauer o ruskih vjetnikih kot naših delavcih med drugim sledeče: „Ruski vjetnik nas stane kot delavec na dan približno 2 K 40 v (t. j. s hrano). Njegovo delo je v splošnem zadovoljivo. Saj je Rus dobrovoljen, pokoren in zelo podučljiv človek, ki se lahko vživi v tuje razmere in ob primernem ravnanju z njim nam mnogo opravi. Da, ti ruski vojaki! Kako navdušeno govore o svoji lepi domovini, kako hvalijo rodovitnost svoje zemlje in kako živo slikajo nenavadno nizko ceno živl v svoji očetnjavi. Hrepenenje po domu pa izražajo po svojih tožnih melodijah. Želeli bi le, da bi se še bolj uredile plačilne razmere in vprašanje glede dnevne uporabe vjetnikov, da bodo tako delodajalci kakor tudi delavci zadovoljni.“ Tako dopisnik v omenjenem nemškem listu.

A. Kosi, Središče.

* „Allg. Weinzeitung“, 1916, št. 22, str. 177.

Dopisi.

Maribor. Na italijanskem bojišču je padel dne 29. junija znani in v Mariboru obče priljubljeni stotnik 26. domobranskega pešpolka Ivan Kisvarday. Padli junak je bil odlikovan z redom železne krone III. razreda, z vojaškim zaslužnim križcem III. razreda, s srebrno in bronasto vojaško zaslužno kolajno na traku vojaškega zaslužnega križca. Stotnik I. Kisvarday je priljubljen zlasti pri naši srednješolski mladini, katero je požrtvovalno vežbal v streljanju na mariborskem vojaškem strelišču. Padlemu junaku svetila večna luč!

Maribor. V sredo, dne 5. julija je divjal v našem mestu in okolici silovit veter, ki je napravil obilo škode. Pobil je mnogo šip, metal opeko raz streh in podrl nekaj dreves. V mestnem gaju leži več starih dreves čez pota. V Franc Jožefovi ulici je opeka s strehe zadela nekega vojaka tako nesrečno na glavo, da je omedlel in so ga morali odpeljati v bolnišnico.

St. Ilj v Slov. gor. Kmetijsko bralno društvo vabi domačine in sosedo k prireditvi, ki se vrši v nedeljo, dne 9. t. m., v Slovenskem Domu ob 5. uri popoldne, v prid vojnim pohablencem. Vstopnina običajna, preplačila se hvaležno sprejema. Vspored: Gledališka igra „Skriven zaklad“ v treh dejanjih. Deklamacija „Po bitki.“ Gledališka igra „Kmet in fotograf.“ Deklamacija „Samostanski vratar.“ „V mraku“, mešan zbor. Pridite v obilnem številu!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Tu imamo dosedaj 10 ruskih vjetnikov; posestniki so z njimi jako zadovoljni. So skromni, tihi ljudje, delajo radi, ako imajo le dovolj hrane. Samo pred kratkim je hotel eden pobegniti, ker ni dobival pijače, kakor drugi delavci. Pa ni prišel daleč, kmalu so ga zopet prijeli.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Povodom smrti svoje ljubljene žene je podaril g. A. Čeh, sedaj bivač v Mariboru, za uboge učence duhovske šole 10 K, za koji blagi dar se šolsko vodstvo Sv. Duh v imenu revnih učencev darovatelju prav pristržno zahvaljuje.

Ptuj. Dijaška kuhinja. V šolskem letu 1915-16 so darovali za to kuhinjo: 1600 K: deželni odbor štajerski (za leto 1915 in 1916); 200 K: hranilno in posojilno društvo v Ptuj; 25 K: Ferdinand Pšunder, župnik pri Sv. Bolfenku v Slov. gor.; po 20 K: odvetnik dr. T. Horvat, odvetnik dr. Fr. Jurčela, Okrajna posojilnica v Ormožu, Posojilnica v Framu; 13 K: Fr. Toplak, davčni upravitelj v pokoju; po 10 K: notar Kazimir Bratkovič, odvetnik dr. I. Fermevc, dr. Ivan Klasinc, odvetnik v Gradcu, prof. A. Kolarič, trgovec Alojzij Senčar, Martin Sorman, dr. davčni upravitelj; po 8 K: Jerše Ladislav, davčni upravitelj, profesor dr. Josip Komljanec, trgovec Fr. Lenart, zdravnik dr. Bela Stuhec; 6 K: veletrgovec Anton Jurca; po 5 K: Emica dr. Gosakova, učitelj Valentin Kajnih, Janez Možina, nadučitelj v pokoju; 4 K: Ljudovik Sagadin; po 3 K: Z. Muršec in Ferdo Skuhala, posojilnični uradnik; po 2 K: Fr. Koser, posestnik v Juršincih, Ivan Klemenčič, učitelj na Črnigori, Marija Zupančič, veleposestnica; 1 K Ivan Zmahar. Odbor Dijaške kuhinje v Ptuj se vsem dobrotnikom iskreno zahvaljuje za njihovo naklonjenost.

Laporje. V sredo dne 5. julija je umrl Andr. Medved, oče našega preč. g. župnika. Dosegel je starost 76 let. Pogreb se je na slovesen način in ob obilni udeležbi vršil danes predpoldne. Plemeniti mož, dobri krščanski oče, naj počiva v miru!

Sv. Florijan pri Rogatcu. V noči dne 3. t. m. ob 2. uri po polnoči, so vdrl tatovi pri trgovcu Štefanciosu, Pobrli so v trgovini denar, škaflijo svilenih robecev, gače in ključe. Šli so po stopnjicah v 1. nadstropje in napadli gospo in gospoda s sekiro, revolverjem in gorjačo ter jo nevarno ranili.

Konjice. Za Rdeči križ so pripomogli z nakupom gospodarskega orodja itd. Kmetijska podružnica, Kmečka hranilnica, Posojilnica in nekateri dobrotniki, da se je priredilo srečkanje, ki je vrglo okroglo 1500 K. — Za vsa štiri vojna posojila so podpisali nadžupniška nadarbitina, cerkev in mil. g. ar-

hidijakon okroglo 100.000 K; Kmečka hranilnica in njeni skoro izključno kmečki vlagatelji pa 150.000 K. Dekliška zveza se je postavila pri četrtem vojnem posojilu s 5000 K. Še mnogo drugega smo storili, toda mislimo, da že to jasno priča, kako dejansko kažemo ljubezen do skupne avstrijske domovine.

Celje. Na samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se je zaključilo na običajen način drugo »vojno« šolsko leto v sredo dne 28. junija. Ker se je poduk tudi začel še le dne 2. oktobra 1915, je bilo to »vojno« šolsko leto dokaj krajše ko navadna šolska leta. Koncem prvega vojnega šolskega leta je znašalo število učencev 168 in 2 privatista, koncem drugega vojnega šolskega leta pa 144 in 2 privatista; od učencev jih je bilo 117 iz Spodnje Štajerske, 12 iz Kranjske, 9 in 1 privatist iz Primorske; po narodnosti so bili vsi učenci razun enega Čeha Slovenci. Iz Celja je obiskovalo gimnazijo 24 učencev. Učni uspeh je dovoljen: izdelalo je 133 učencev, med njimi 18 z odliko, padlo je le 10 učencev; 1 ima ponavljalni izpit. Na zavodu je delovalo lani šest rednih profesorjev in tri pomožni učitelji. V letnem poročilu je napisal profesor Bračko lep članek v spomin na Doberdobo padlem profesorju na tem zavodu, Anton Rabuzi, kateri članek prinašamo v podlistku. Dne 28. junija so se vršili obenem novi sprejemni izpiti za prvi razred: bilo je sprejetih 24 učencev. Letno šolsko poročilo se tudi s hvaležnostjo spominja dobrotnikov »Podpornega društva za uboge dijake« in »Dijaške kuhinje«; obe društvi ste tudi v minulem šolskem letu kljub manjšim dohodkom skrbeli dijakom za knjige, obleko in čevlje ter hrano. Poduk se je mogel to šolsko leto vršiti le ob popoldnevih v stari gimnaziji.

Celje. Piše se nam iz celjske okolice: Ker je nam sedaj končni vspeh tedna Rdečega križa na razpolago, o katerem se zaradi velikega obsega podružnice in radi vojnega časa ni moglo prej kaj objaviti, se naslednje v tej zadevi poroča: Za darila, znake, cvetlice in od prodaje listkov in raznih prireditev znaša skupilo 17.330 K 76 v. Iz zapisnika udov Rdečega križa je razvidno, da vplačana udnina znaša dosedaj 4382 K, vsega skupaj torej 21.712 K 76 vin. Ta svota pač kaže veliko, izvanredno patriotično požrtvovalnost našega ljudstva v prid naše podružnice. Na novo se je zgledilo 1361 udov, vseh skupaj pa je 2394. V našem društvu so zastopani vsi stanovi obširnega celjskega okraja, ki se bodo z veseljem in ponosom spominjali tedna Rdečega križa leta 1916, z zavestjo, da so z najboljšo voljo svoj imetek z velikim vspehom položili na oltar naše domovine, da bo končna zmaga naša. — Podružnica Rdečega križa za kmečki okraj Celje.

Skale. Dne 5. julija je umrla v 84. leta svoje starosti spoštovana gosa Julijana Rotner, mati vč. g. dekana Ivana Rotner. Truplo pokojnice se dne 7. julija prepeljalo v Lembah pri Mariboru, kjer se je ob 1. uri popoldne vršil pogreb. N. v m. p.!

Zadnja poročila došla v petek dne 7. julija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 6. julija.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

V Bukovini ni pomembnega.

Južno od Dnjestra se boji nadaljujejo. Pri Sadzavki se je sovražniku posrečilo s številnejšimi bojnimi silami vdreti v našo postojanko. Zasedli smo v razširju 6 km 3000 korakov proti zahodu ležečo vrejeno črto in smo tukaj odbili vse nadaljne napade.

Južno-zahodno in severno-zahodno od Kolo-meje smo obdržali v svoji oblasti naše postojanke kljub vsem sovražnim naporom.

Južno-zahodno od Bučaca smo po hudih bojih vzeli nazaj našo fronto do potoka Koropieca.

Pri kolenu reke Styr severno od Kolikov so se tudi včeraj vršili srditi in spreminjajoči se boji.

Italijansko bojišče.

Bojno delovanje na italijanskem bojišču je bilo včeraj malenkostno.

Balkansko bojišče.

Ob spodnjem toku reke Bojuse praske.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 6. julija.

Francosko bojišče.

Od morske obali do potoka Ancree je bilo od časa do časa artilerijsko delovanje živahnejše. Sprememb nobenih.

Med potokom Ancree in Sommo kakor tudi južno od teh se je dalje bojevalo. Malenkostni angleški napredki pri Thiepvalu so bili s protinapadom izravnani. V nekem naprej potisnjenem jarku dalje proti jugu so se mogli ustaviti. Mi smo izpraznili vas Hem v dolini Somme. Belloy en Sauterre so zavzeli Francozi, okoli Estreesa stoji bitka, Francoski napadi s plini so bili brezvspešni.

Na ozemlju reke Aisne je napravil sovražnik brezvspešni napad na ozki fronti južno od Villeau Bois; napad ga je stal resnih izgub.

Levo od reke Moze so se vršili manjši za nas vspešni infanterijski boji. Desno od reke so bili sovražni sunki v gozdu južnozahodno od utrdbe Vaux ravno tako odbiti, kakor poskusi včeraj zarana zjutraj, si priboriti zopet nazaj „Visoko baterijo pri Damloupu.“

V bojih na ozemlju utrdbe Thiaumont smo predvčeraj vjeli 274 sovražnikov. Pri Chazelles (vzhodno od Neuville) se je vrnil nemški poizvedovalni oddelek z 31 vjetniki in številnim plenom v svojo postojanko.

Rusko bojišče.

Armadna skupina generala-feldmaršala plem. Hindenburga: Južnozahodno od Rige, kakor tudi na mnogih točkah fronte med Postawyjem in Visznievom so se vršili nadaljni ruski napadi in so bili odbiti. Južno-vzhodno od Rige je bilo v protisunku vjetih 50 mož.

Armadna skupina generala-feldmaršala princa Leopolda bavarskega. Boji, ki je bil zlasti na ozemlju vzhodno od Borodišča in južno od Darova zelo hud, je potekel povsod za nas ugodno. Ruske izgube so bile zopet zelo velike.

Armada generala pl. Linsingena: Boji pri Kostihnovki in na ozemlju Kolikov še niso končani.

Armada generala grofa Bothmerja: Na odseku fronte pri Baryču je obramba, ko so bili večkratni sovražni napadi odbiti, deloma premeščena na ozemlje Koropieca. Večkrat je bil ruski naval ob obeh straneh Chocimirea (južno-vzhodno od Tlumača) ob nemških črtah odbit.

Boji v Bukovini.

Bukarešta, 6. julija.

Kljub veliki vročini se v celi Bukovini vršijo izredno srditi boji. Rusi so v dolini reke Putna dobili novih ojačenj ter iznova s silovitimi napadi ogrožajo avstrijske postojanke na sedmograški meji. Uničujoč ogenj avstrijskih topov in strojnih pušk pa jim je prizadjal velike izgube. Borba je trajala celih 24 ur in se še ni odločila. Večkrat je prišlo do ročnega meteža.

Pred Solunom se pripravljajo.

Sofija, 6. julija.

Med Bolgarijo in Grčijo počiva od včeraj radi razvoja in gibanja na angleško-francoskem levem krilu vsaka brzotjavna zveza. Obe deželi sta zvezani samo še brezžičnim potom.

P-čolni na delu.

Dne 4. julija je nemški P-čoln v južnem delu Severnega morja potopil sovražnega rušilca. P-čoln „35“, ki je španskemu kralju pripeljal v Cartageno lastnoročno pismo nemškega cesarja in zdravila za Nemce, ki so v Španiji internirani, se je po svoji vspešno rešeni nalogi vrnil. P-čoln je med potom potopil oboroženi francoski parnik „Hernault“ in je vplnil 1 top.

Vojske med Mehiko in Združenimi državami ne bo.

Ameriški državni tajnik Lansing je izjavil, da se je položaj med Severno Ameriko in Mehiko tako zboljšal, da je za sedaj nevarnost vojske odstranjena.

Ranjeni, padli in ujeti.

Lovski bataljon štev. 30:

Ujeto moštvo:

Cerkovnik Rudolf, četovodja (Rusija);

Golobič Jožef, lovec, Bizeljsko (Asti, Italija);

Antolič Franc, lovec, Brežice (trdnjava Asti v Italiji);

Babič Andrej, lovec, Ljutomer (Asti, Italija);

Belec Karol, lovec, Ljutomer (Asti, Italija); Belinc

Jožef, lovec, Brežice (Asti, Italija); Berglez Janez,

lovec, Ptuj (Asti, Italija); Borovnik Rafael, lovec,

Konjice (Asti, Italija); Brglez Janez, lovec, Šmarje

Celje (Asti, Italija);

Pešpolk štev. 87:

Padlo moštvo:

Blažević Janez, nadomestni rezervist, Kapele, Brežice; Borovnik Jožef, oddelek strojnih pušk štev. II, Konjice;

Debernardi Andrej, pešec; Flego Peter, štabni narednik, Celje; Gerjevič Janez, pešec, Brežice; Glavnik Fran, pešec, Ljutomer;

Hazek Janez, pešec; Hazelberger Franc, peš.; Hochler Ignac, pešec; Hilj Jurij, pešec;

Kamenšek Peter Janez, pešec, Ptuj; Kmet Janez, pešec; Kodrun Valentin, pešec, Velenje; Kolman Franc, poddesetnik, Brežice; Kregar Mihael, pešec, Sv. Peter, Celje;

Lesjak Franc, pešec, Ormož; Makovič Ferdinand, pešec; Mihevc Anton, pešec;

Palir Rok, pešec, Sv. Štefan, Celje; Peklar Anton, pešec, Sv. Krištof, Celje; Petaros Franc, pešec; Podmeninšek Jurij, pešec, Celje;

Rakuš Martin, pešec, Ptuj; Rojnik Rudolf, pešec, Polzela;

Skrober Jakob, pešec, Ptuj; Slopnik Martin, pešec, Sv. Martin, Celje; Stražišnik Jožef, pešec, Trofin;

Teržan Alojzij, pešec, Celje; Tomazin Janez, pešec; Toplišek Janez, pešec, Videm, Brežice; Mihael Turnšek, pešec, Slivnica;

Vehovec Andrej, pešec; Velcl Anton, pešec, G. Radgona; Vrabl Anton, pešec, Ptuj.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).

» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» g. Coretti, Grajski trg 7.

» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žitko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika z. Handl v Tegetthoff-ovi ulici, » Žitko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostergasse (baraka.)

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek

Celje:

Papirna trgovina Goricar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnerl, Velikovaška cesta 5

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amaliije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

» » Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula

Št. Ili v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozie:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljč.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjancič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovatič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštani:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostnar g. Anton Kmetec

Veržei:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brazovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 2-50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor se ni naročil na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

URE

Tocna postrežba

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zaštonj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura K 3-50

Pristna srebrna ura K 7-

Original omega ura K 24-

Kuhinjska ura K 10-

Budilka niklasta K 8-

Poročni prstani K 2-

Srebrne verižice K 2-

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietfinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlato in srebro.

Vina in sadni mošt od 561. naprej suhe hruške od 5 kg naprej in novi „Silva“ vrelec namizni in zdravilno kisló vodo razpošilja proti povzetju A. Oset, pošta Guštanj, Koroško. Posodo zaračunam za lastno ceno ter jo vzamem nazaj. Sprejem tudi steklenice in sode v polnitev in protiračunu ter se naj pošljejo na železniško postajo Spodnjidravograd. 443

Perutnino

za peči, gosi in race se na dnevno dobavo od 10 tucatov naprej proti povzetju stalno kupuje. Najcenejše in najboljveznejsše ponudbe glede cen se naj naslovijo pod „Primaware 214a“ Kienreich's Annoncenbüro Gradec, Sackstr. 4.

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Proda se:

hiša (gradič) sredi trga ob železnici, na najlepšem prostoru — pripravna za vsako obrt — z dvema velikima vrtoma, velikim gospodarskim poslopjem, veliko njivo in travnikom, pod zelo ugodnimi pogoji.

Natančnejša pojasnila se dobijo pri „Hranilnici in posojilnici v Sevnici“.

Nove cerkvene skladbe:

»Petero prošnih Marijinih pesmi ob vojnem času«, izdal pred nekaterimi mesci Ignac Hladnik, Op. 65, so lahke in pripravne za sedanji čas, ko prosimo nebes kraljico za zmago in ljubi mir. V letošnjem maju pa je obelodanil »Zdrava Marija!« za mešan zbor, solospve in orgle, op. 69. zakar mu je natis dovolil kn. šk. ordinarijat v Ljubljani št. 1418. Te nekako zaokrožene skladbe so res mojstrsko delo n. pr.: št. 1 s priprosto imitacijo in sopran-alt solom.

Posebno pa diči to delce št. 4 »Ave Marija«, v kateri je komponist pokazal, da se mu note vklanajo, kakor on hoče. To pesmico je prinesel tudi priljubljani list »Bogoljub«, ker se je tudi ondi smatral kot veleumotvor, prirejen za ljudsko petje. To delce bode siavilo med Slovenci g. Ign. Hladnik ne samo v sedanjem, temveč tudi v prihodnjem tisočletju. Cerkveni glasbenik piše: Melodika v teh Hladnikovih Marijinih pesmih je splošno bolj ljudskega značaja, prijazna in dostojna. Da, Hladnikove skladbe so res zelo pripravne in nekako vsakdanji kruh na kovi prijaznih slovenskih cerkva.

Karl Bervar

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na

4 $\frac{1}{4}$ %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9 do 12 ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo navadne po 4 $\frac{1}{4}$ %, proti trimesečni odpovedi po 4 $\frac{1}{4}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti se pošta hranilne položnice (97.078), na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

na članom in sicer: a) vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo in poročstvo po 5 $\frac{1}{4}$ %, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposajajo na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri raznih tiskarnih in drugih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa ašdar ne presega 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9 do 12 ure dopoldne in vsak sobota od 2 do 4 ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8 do 12 ure dopoldne in od 2 do 5 ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

Od vojaške oblasti imenovani komisijonar za nakupovanje sena in slame za brežiški, kozjanski in sevniški okraj kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje šte. 29.

Ugodna prilika!

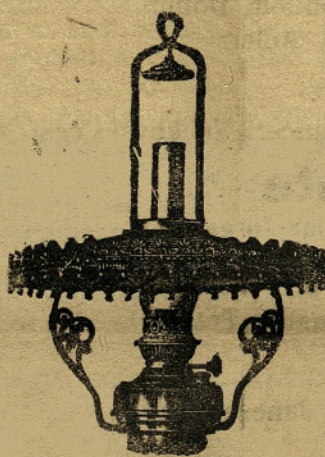
Ugodna prilika!

Zaradi odhoda k vojakom prodam po nizki ceni večjo zalogo odprtega čaja Souchory, Caylon in Kaiser-Melange.

Anton Močnik,
Celje.

KUPUJEM KOSTANJEV LES

v vagonih oddaja za takoj do avgusta dolgot 1—2 $\frac{1}{2}$ m. Obvezne ponudbe za takoj z navedbo postaje doposlati tvrdki: Vinko Vabič, Žalec, (Štaj.)

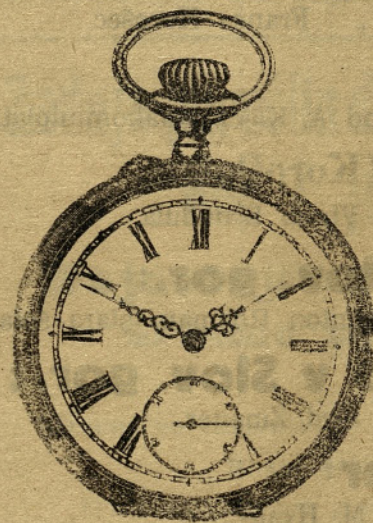
Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 3 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX Za gestilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Žvepleno zdravilno kopališče
VARAZDINSKE TOPLICE

(Hrvaško).

Železniška, poštna, telefonična in brojavna postaja. Novi zdraviliški hotel z električno razsvetljavo. Staroslavni radioaktivni žvepleni virelec +58° Celzija se priporoča pri

protimu, revmatizmu, išijašu, etc.

Pitno zdravljenje pri trdovratnih boleznih v vratu, goltancu, prsih, jetrih, želodcu in črvesih. Električna masaža, glinasta, ogljikova, kislina in solnčna kopališča.

Celo leto odprto. Divna okolica. Moderna oprema. Vojška godba. Zdraviliški zdravnik: dr. J. Lechert. Pogoji brezplačno. 3 M.